

Veckans växt v. 42 2010

Oktoberkrage (*Leucanthemella serotina*)

När alla andra perenner börjar vissna för säsongen, då slår oktoberkragen ut. Som namnet berättar blommar den först i oktober, samtidigt med höst- och luktastrarna, men den liknar mer en prästkrage än en aster.

Blommorna är vita med grönaktig disk och kan bli ända upp till sju centimeter i diameter. Plantorna blir 1,5-2 meter höga med stjälkar som grenar sig i den övre tredjedelen, en egenskap som gjorde att arten beskrevs som "synnerligen lämplig att maskera bräddväggar" med i boken "Våra vackra perenner" från 1954.

Oktoberkragen hittas vildväxande i östra Europa, ofta längs flodbäddar. Ett gammalt namn på arten är *Chrysanthemum uliginosum* där artepitetet *uliginosum* betyder just fuktälskande. Det nuvarande artepitetet *serotina* berättar istället att oktoberkragen blommar sent på året.

Den engelska trädgårdsarkitekten Gertrud Jekyll (1843-1932) uppskattade oktoberkragen och planterade den gärna tillsammans med lila eller rosa luktastrar. Jekyll menade att oktoberkragens milda vita färg var vackrare mot det lila och rosa än vad de skarpt vita luktastrarna var.

I Sverige verkar oktoberkrage dyka upp i plantskolorna först på 1920-talet, men arten har odlats här tidigare än så. I "Johann Ahlichs trädgårds-skiötsel", utgiven 1744, finns den till exempel omnämnd, fast då under namnet *Bellis inidica frutescens*. Till perennuppropet har hittills bara kommit två tips om äldre oktoberkragar. Det ena kommer från Gladsax i Skåne där plantan odlats sedan 1930-talet. Den andra plantan har samlats in på Orust i Bohuslän och går att spåra tillbaka till 1940-talet.

Har du en äldre oktoberkrage i odling? Hör av dig till perennuppropet och berätta mer! Mejla till uppropet på adress perennuppropet@pom.info eller skriv till Perennuppropet, CBM, Box 57, 230 53 Alnarp.

Text och bild: Linnea Oskarsson, Pom